

Bilag.

BOLIGMINISTERIET

Den 29. marts 1968.

Notat om den foreslåede nye § 65, stk. 4, i byggelov for købstæderne og landet.

Ifølge lovens § 65, stk. 3, påhviler strafansvaret for byggelovsovertrædelser „den, der har forestået arbejdets udførelse“ (f. eks. arkitekten eller ingeniøren) eller „den, der har udført det“ (f. eks. håndværkeren), efter omstændighederne dem begge. „Den, der har ladet arbejdet udføre“ (bygherren), kan derimod normalt ikke drages strafferetligt til ansvar. Når andre end bygherren er ansvarlige for lovovertrædelser, er bygherrens ansvar betinget af et forsætligt forhold, medens efter de almindelige regler i straffelovens § 19 også uagtsomt forhold ville være strafbart.

Med denne særlige bestemmelse af strafansvaret har det været tilsigtet at pege på den reelt ansvarlige (den, som er nærmest til at vide besked), som også den strafferetligt ansvarlige, samtidig med at ansvaret begrænses for andre implicerede. Bestemmelsen giver således domstolene adgang til ubundet af straffelovens regler om medvirken at afgøre ansvarets placering.

Denne for byggelovsovertrædelser specielle ordning har virket tilfredsstillende ved „traditionelt“ byggeri, hvor tilbragte rå byggematerialer (sten, cement, tømmer o. s. v.) tildannes på byggepladsen af håndværkere efter teknikernes anvisninger. Imidlertid har den stigende anvendelse af præfabrikerede bygningsdele og fremkomsten af nye byggematerialer skabt et behov for at udvide kredsen af strafferetligt ansvarlige. Ved anvendelse af færdigblandet beton bør arkitekten eller ingeniøren være ansvarlig for at foreskrive det rette blandingsforhold, entreprenøren bør være ansvarlig for, at der ikke bestilles en ringere blanding, men fabrikanten bør være ansvarlig for, at blandingen er som bestilt. Fremfor arkitekten eller håndværkeren på et konkret

byggeri synes fabrikanten af f. eks. et færdigt ydervægselement at være nærmest til at kende elementets egenskaber og bør derfor bære det strafferetlige ansvar for, at elementet opfylder byggelovgivningens krav bl. a. til brandsikkerhed og varmeisolerende evne. Det vil normalt ikke være muligt for de i det pågældende byggeri direkte implicerede at bedømme, om materialet er lovligt, og ligesom § 65, stk. 3, „flytter“ strafansvaret fra bygherren til den teknisk kyndige arkitekt, ingeniør eller håndværker, vil den foreslåede nye bestemmelse i visse tilfælde „flytte“ strafansvaret til den reelt ansvarlige materialefabrikant.

En anden sag er, at det ofte vil være vanskeligt at bevise, at fabrikanten eller forhandleren vidste eller burde vide, at den påtænkte anvendelse af materialet er ulovlig. Mange materialer kan lovligt anvendes til andet end byggeri, og et materiale, som ikke lovligt kan anvendes i boligbyggeri, er muligvis lovligt i andet byggeri. Men hvis beviset føres, er der de samme grunde til at drage fabrikanten eller forhandleren til ansvar.

Undertiden — men langt fra altid — kan ansvar gøres gældende på grundlag af andre regler:

Foreligger der bedrageri el. lign., er forholdet omfattet af *straffeloven*. Det samme gælder, hvis et materiale uberettiget er forsynet med et stempel eller mærke, der skal afgive borgen for materialets art eller godhed, eller som angiver en egenskab ved materialet.

Er der af en sælger givet urigtige angivelser om materialets beskaffenhed eller egenskaber m. v., er forholdet strafbart efter *konkurrencelovens* § 1. Det samme gælder, hvis der er givet angivelser, der er egnede